GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVU, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE DI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 27. *Vinerĭ, 6 (18) Februariu.* **1887.**

Braşovŭ, 5 Februariu 1887.

S'a împlinitŭ anulŭ, de când Ludovicŭ Mocsary a adresatŭ în camera din Peşta connaţionalilorŭ sĕi maghiarĭ înţeleptulŭ şi prevĕdĕtorulŭ apelŭ, ca sĕ dovedéscă *prin fapte*, că nu suntŭ duşmanĭ ai desvoltării naţionalităţilorŭ din statulŭ ungarŭ şi sĕ respecteze dreptele lorŭ postulate.

In intervalulŭ acesta Mocsary a mai publicatŭ douĕ broşurĭ, condamnândŭ cu argumente tarĭ şi nerĕsturnabile politica nechibsuită şi periculósă a maghiarisării.

Distinsulŭ patriotŭ ungurŭ n'a întêmpinatŭ însĕ nicĭ în parlamentŭ nicĭ din partea pressei maghiare, decâtŭ desaprobărĭ şi protestărĭ şi astădĭ rĕdicându şi din nou glasulŭ în apĕrarea principiului de dreptate, cu ocasiunea desbaterei budgetului cultelorŭ şi instrucţiunei publice, rĕmase, ca şi înainte c'unŭ anŭ, singurŭ singurelŭ cu vederile luĭ, nesusţinutŭ şi nesprijinitŭ de nicĭ unŭ Maghiarŭ, unŭ corbŭ albŭ între deputaţii ungurĭ.

Deosebirea între atuncĭ şi acum este numaĭ, că soţii sĕĭ, corbii cei negri din cameră, nu s'au mai mulţămitŭ ai arĕta nemulţumirea prin cârâiturile lorŭ, ci mâniându-se pe ţelŭ, că nu mai tace, au începutŭ a'lŭ ciupĭ toţĭ din tóte părţile, ca sĕ-i amărască viéţa şi sĕ-lŭ isgonéscă din mijloculŭ lorŭ.

Nu glumimŭ. Lucrulŭ s'a petrecutŭ în adevĕrŭ aşa şi bine este sĕ scie şi cetitorii noştri ce s'a petrecutŭ.

In revista sa parlamentară dela 3 (15) Februariu a. c. „Egyetértés,“ organulŭ de frunte alŭ stângei estreme, comunică c'unŭ caracteristicŭ laconismŭ următórele:

„La finitulŭ şedinţei Ludovicŭ Mocsary a vorbitŭ din cunoscutulŭ sĕu punctŭ de vedere despre cestiunea naţionalităţilorŭ, condamnândŭ *între protestele camerei* nisuinţele de maghiarisare.“

Şi ce a disŭ Mocsary de a provocatŭ atâta turburare şi nemulţămire în dietă?

A adusŭ întâiŭ mai multe esemple spre a ilustra „iubirea de dreptate şi de legalitate“ a guvernului.

Din gimnasiulŭ superiorŭ slovacŭ în Leciu (Leutschau) au fostŭ eliminaţĭ optŭ scolarĭ sub pretecstulŭ că au agitatŭ în contra statului. Aceştia erau totŭ băieţĭ tinerĭ de 14, 15, 16 anĭ, numai unulŭ singurŭ dintre ei numĕra 17 anĭ. Care a fostŭ greşéla lorŭ? — S'au întrunitŭ la unŭ colegŭ şi au cetitŭ diare slovace şi au cântatŭ cântece slovace.

Nu se unesce cu dreptatea, dice Mocsary, ca pentru acestŭ lucru memoraţilorŭ tinerĭ sĕ li se strice cariera şi sĕ fiă stigmatisaţĭ pentru tótă viéţa; nu se potrivesce pentru o crescere morală bună ca sĕ se dea premii scolarilorŭ, carĭ jócă rolulŭ denunţianţilorŭ; nu póte fi politică bună de a cresce din cei 8 scolarĭ nisce duşmanĭ înverşunaţĭ ai Maghiarilorŭ.

Altŭ esemplu. Comitatulŭ Têrnavei-micĭ a votatŭ 10,000 florinĭ pentru kulturegyletulŭ din Clujiu şi a hotărîtŭ ca acéstă sumă sĕ se acopere parte din averea comitatului, parte printr'unŭ aruncŭ de dare impusŭ poporaţiunei. Ministrulŭ de interne a aprobatŭ acéstă decisiune, respingêndŭ recursulŭ înaintatŭ contra ei.

Mocsary susţine, că acéstă decisiune nu se póte uni cu legea pentru că adevĕratulŭ scopŭ alŭ kulturegyletului din vorbă e lăţirea maghiarisărei şi scopulŭ acesta nu e prevĕdutŭ în lege, care vorbesce numai de „scopurĭ culturale“ în genere. Cultura nu se póte identifica cu maghiarisarea. „A maghiarisa cu banĭ românescĭ pe Românĭ, acésta nu este după mine o procedere dréptă şi démnă de Maghiarĭ“.

Dice mai departe că direcţiunea kulturegyleturilorŭ e agresivă şi, deşi scopulŭ lorŭ de a maghiarisa în massă este o utopiă, elŭ trădéză că au voinţa, dér le lipsesce putinţa de a-o face. Statulŭ n'ar trebuĭ sĕ concédă ca organele luĭ sĕ se amestece în astfelŭ de lucrurĭ.

Incă unŭ casŭ. Comitatulŭ Zolyom a hotărîtŭ a maghiarisa numele slovace ale satelorŭ de acolo. Cu ce scopŭ? Prin acésta nu vorŭ preface nicĭ măcarŭ unŭ singurŭ slovacŭ în Ungurŭ. Dér acele table cu inscripţii ungurescĭ vorŭ juca rolulŭ pălăriei luĭ Gessler. Trecêndŭ pe dinaintea lorŭ Slovaculŭ, va înjura una asupra Maghiarilorŭ şi va fi gata a deveni pradă în mânile agitatorilorŭ.

S'a luatŭ acea mĕsură fără sĕ fiă întrebate comunele, după cum pretinde legea. De aceea Mocsary a vĕdutŭ cu părere de rĕu, că guvernulŭ a aprobatŭ procederea ilegală a comitatului.

Procederea guvernului dă locŭ presumţiunei, că spre lăţirea maghiarisărei tóte suntŭ iertate şi că scopulŭ sânţesce mijlócele.

Guvernulŭ vede o mare putere în curentulŭ şovinistŭ, de aceea nu cutéză a păşi contra luĭ. Crede că susţinêndu'lŭ îşĭ va mai susţinê şi popularitatea şi că pentru politica urmată faţă cu naţionalităţile naţiunea îĭ va ierta deficitulŭ şi datoriile ce le face.

E tristŭ când i se spune în faţă guvernului, că legile nu se respectéză şi că luĭ nu-i pasă de acésta. A spusŭ Dimitrievici că în cerculŭ sĕu electoralŭ autorităţile publice respingŭ ori-ce hârtiă, care nu e scrisă unguresce. A spus'o anţerţŭ şi Sabovlievicĭ, pe care l'aţĭ lăudatŭ pentru discursulŭ sĕu lealŭ, că cestiunea naţionalităţilorŭ e numai pe hârtiă.

Mocsary vede cu îngrijire politica ce-o urmăresce faţă cu naţionalităţile guvernulŭ şi în generalŭ statulŭ maghiarŭ şi societatea maghiară.

Cu atâtŭ mai îngrijitŭ este, cu câtŭ se rĕdică nuorĭ grei pe firmamentulŭ patriei. In acéstă clipită nu crede, că nu se va gândi fie-care, că totuşĭ ar fi bine, décă amŭ sta pe piciorŭ mai bunŭ cu naţionalităţile.

Mocsary crede că naţionalităţile din statulŭ ungarŭ se potŭ mulţămi şi că suntŭ gata a se împăca. Mai alesŭ cu Românii şi Sêrbii Ungurii trebue sĕ se împace pentru că Ungaria trebue sĕ încheiă alianţă şi cu România şi Sêrbia, de care are lipsă în lupta ei cu slavismulŭ. Dér nu crede, că se va putê dobêndi o alianţă durabilă, décă în intru Ungaria nu va inaugura o politică de naţionalitate, care sĕ mulţăméscă aspiraţiunile îndreptăţite ale Româniloŭ şi ale Sêrbilorŭ.

Cestiunea naţionalităţilorŭ ar trebui sĕ intereseze dieta ungară şi măcarŭ odată pe anŭ ar putê sĕ-şi aducă aminte de ea.

Ar echivala — finesce Mocsary — preţulŭ unei armate, décă ne-ar succede a înaugura o politică bună faţă cu naţionalităţile.

Asesta este cuprinsulŭ discursului celui mai nou a luĭ Mocsary.

Partida stângei estreme, care în manifestulŭ ei electoralŭ n'a aflatŭ de cuviinţă nicĭ măcarŭ a aminti esistenţa naţionalităţilorŭ nemaghiare în ţéră, a ţinutŭ imediatŭ sfatŭ mare, care a condamnatŭ vederile esprimate de Mocsary pronunţându-se că suntŭ diametralŭ opuse programei şi nisuinţelorŭ partidei.

Pronunciamentulŭ stângei s'a comunicatŭ în scrisŭ deputatului Mocsary şi verbalŭ camerei, pentru ca sĕ fiă constatatŭ cu acte istorice, că unŭ singurŭ Ungurŭ s'a aflatŭ, care sĕ pledeze pentru dreptate în aceste critice timpurĭ şi şi vocea acestuia a fostŭ înăbuşită.

De astădĭ Mocsary este străinŭ în mijloculŭ conaţionalilorŭ sĕĭ din dietă. Nimenĭ nu-i va întinde mâna, toţĭ îlŭ vorŭ ocoli, dér póte avé mângâierea, că şĭ-a asiguratŭ iubirea acelora, carĭ nu suntŭ representaţĭ adĭ în dietă şi carĭ facŭ puterea cea mai mare a statulni ungarŭ.

Convenţia cu România în dieta ungară.

La discursurile ţinute în şedinţa dela 11 Februariu, ministrulŭ de agricultură, comerţŭ şi industriă rĕspunse următórele:

Ministrulŭ *Szechenyi*: D-lŭ deputatŭ Adolf Zay a citatŭ adĭ unŭ astfelŭ de faptŭ şi a esprimatŭ o astfelŭ de dorinţă, la care trebue sĕ rĕspundŭ, deórece vĕdŭ în acésta cam unŭ sprijinŭ alŭ acelei acusărĭ, ce se aduce din partea României contra Ungariei; şi adecă acusarea că România a consideratŭ strictele mĕsurĭ veterinare din partea guvernului ungurescŭ ca unŭ pretextŭ, sub care, cu totŭ tractatulŭ încheiatŭ, urmărimŭ o politică protecţionistă. D-lŭ deputatŭ şĭ-a esprimatŭ mai departe speranţa, că ceea ce vomŭ acorda României, se va acorda fără cugete ascunse. In acesta zace bănuiala.

Constatŭ că politica economică a guvernului ungurescŭ nu s'a ascunsŭ nicĭodată în dosulŭ unui pretextŭ ci amŭ cerutŭ ce ni s'a cuvenitŭ şi ne-amŭ ţinutŭ de tractatŭ în privinţa celorŭ ca le-amŭ asiguratŭ României. (Aprobărĭ generale). Ungaria nicĭ n'a avutŭ nevoia de pretextŭ, căcĭ e destulŭ de regretabilŭ că mai nainte veterinăria română n'a fostŭ mânuată de totŭ corectŭ. Am constatatŭ erĭ, că adĭ avemŭ deja bune scirĭ în acéstă privinţă, că s'au luatŭ multe mĕsurĭ liniştitóre pentru noi, der mĕ 'ndoiescŭ cu hotărîre, că ne-amŭ folositŭ de vr'unu pretextŭ, ci totdeuna amŭ avutŭ temeiu a închide graniţele orĭ a lua altă disposiţiune. Decĭ nu permitŭ se se deştepte în cameră acéstă bănuială. (Aprobărĭ generale).

Ce privescŭ observările d-lui deputatŭ Apponyi relative la veterinăriă, acelea suntŭ forte corecte şi aprobă procederea ce a urmat'o şi o va urma şi de aci înainte guvernulŭ; căcĭ Ungaria nu se va putê linişti până ce Germania nu va recunósce progresulŭ nostru pe terêmulŭ veterinăriei. (Aprobărĭ generale). Ungaria nu se póte linişti până ce nu şĭ-a asiguratŭ libera comunicare în Germania, precum şĭ-a asigurat'o în Italia şi în Elveţia. (Aprobărĭ generale). Acésta e unulŭ din punctele cardinale ale politicei economice ungurescĭ. Asta trebue sĕ o dobêndimŭ, décă nu adĭ, trebue sĕ fiă mâne.

In şedinţa dela 12 Februariu luândŭ cuvêntulŭ

Alexandru *Almasy* dice, că în privinţa tractatului de comerţŭ cu România e de părerea contelui Alex. Karolyi, ca sĕ nu lăsămŭ sĕ între fără vamă nicĭ cereale, nicĭ vite, câtŭ timpŭ productele nóstre brute suntŭ împovărate de Prusia cu vămurĭ.

Gustav *Beksics*, după ce dice că „alŭ cui e pămentulŭ şi fabricele, alŭ aceluia e statulŭ“ (Aprobărĭ în drepta), arată că activitatea economică a statului trebue sĕ se desfăşure cu deosebire acolo, unde acesta e necesarŭ şi în privinţa politică, aşa în Ungaria de susŭ şi în Ardealŭ. Intărirea politică a acestorŭ estremităţĭ ale ţĕrii aternă mai alesŭ de desvoltarea industriei acolo. (Aprobărĭ în drepta.) Convenţia cu România e necesară atâtŭ din temeiurĭ politice, câtŭ şi economice, dér numai unŭ tractatŭ bunŭ trebue sĕ încheiămŭ, care satisface deopotrivă intereselorŭ agriculturei şi industriei. Chiar décă România n'ar fi încâtva têrgulŭ pentru industria Ardealului, ar trebui sĕ-i creămŭ o piéţă în România. Acestei industrii nu trebue sĕ i se închidă têrgulŭ. (Aprobărĭ în drepta). Din declararea ministrului de comerţŭ oratorulŭ şĭ a câştigatŭ convingerea, că acestŭ tractatŭ va fi favorabilŭ pentru agricultură şi pentru industriă. Avendŭ şi o politică financiară bună, vomŭ ave unŭ „statŭ ungurescŭ politicŭ, naţionalŭ şi socialŭ.“

Emanuelŭ *Andrassy*, după ce spune, că esposiţiunea a făcutŭ streinilorŭ impresiunea, că Ungaria n'are industriă (Contradicerĭ), adecă în asemĕnare cu ţĕrile vecine, trece la convenţia cu România. Dice că décă căutămŭ simpatia Româniilorŭ şi pentru aceea permitemŭ liberulŭ importŭ alŭ cerealelorŭ, seu simpatia Austriacilorŭ, atuncĭ nu mai dămŭ înainte. Nu cu frase economice, ci cu patriotismulŭ ne putemŭ ajuta. Ministerulŭ a importatŭ şine din streinătate, acum vrea sĕ im

porte din România Asta însemneză desvoltarea industriei nóstre? Pentru noi bunăstarea e o cestiune de viéţă. Unŭ poporŭ, care nu e avutŭ, n'are autoritate.

Adam *Lazar* observă, că Beksics s'a esprimatŭ acum despre convenţiă cu totulŭ altfelŭ decâtŭ în véra trecută în Kezdi-Oşorheiu. Atuncī dicea, că rĕsboiulŭ vamalŭ românŭ e unŭ adevĕratŭ norocŭ pentru desvoltarea industriei ardelene. Atuncī făcea Beksics promisiunī estraordinare în privinţa ridicărei industriei secuiescī, der nimicŭ nu s'a făcutŭ în interesulŭ ei. Spunea că guvernulŭ s'a înţelesŭ cu unŭ institutŭ de banī ca acesta sĕ cumpere marfa dela industriaşii ardelenī pentru 300,000 fl. şi că guvernulŭ a garantatŭ institutului 50,000 fl. Se vede că a voitŭ Beksics sĕ ducă în rătăcire pe alegĕtorii din Kezdi-Oşorheiu ai lui Akos Ugron şi sĕ-i câştige pentru sine. Totulŭ a fostŭ o apucătură de corteşŭ.

Ministrulŭ *Szechenyi*, rĕspundendŭ dep tatului Szalay, dice că în privinţa productelorŭ brute române nu e nicī o concurenţă, deorece industria nostră le lucreză. aşa că productele române importate le esportămŭ ca articole de industriă, aşa industria morilorŭ le esportă ca făină.

Raportorulŭ Moriz *Wahrmann* doresce încheierea tractatului de comerţŭ românŭ, der doresce cu tóte statele, cu Germania ca şi cu România. Dér trebue sĕ cunóscă şi preţulŭ tractatului, căcī nu vré sĕ se 'ncheiă în orīce casŭ sub orīce împrejurare, cu orīce preţŭ. Eu cunoscŭ, dice oratorulŭ, deplinŭ tóte acele jertfe cu care este împreunatŭ rĕsboiulŭ vamalŭ cu România. De aceea dorescŭ convenţia, der pe basă cuviinciósă, raţională, şi n'aşŭ admite sĕ se subordineze interesulŭ economicŭ motivelorŭ şi intereselorŭ politice. Interesulŭ politicŭ e trecĕtorŭ, celŭ economicŭ e permanentŭ. Greşela ce o comitemŭ în privinţa politică se póte 'ndrepta în fiăcare di, cea comisă în privinţa economică însĕ, nu se póte 'ndrepta nicī măcarŭ într'unŭ lungŭ şirŭ de anī. De aceea recomandŭ sĕ fimŭ cu pază tocmai faţă cu unŭ statŭ. care şi la interpretarea singuraticelorŭ puncte ale ultimului tractatŭ a doveditŭ, că acestă pază e motivată acolo în cea mai mare mĕsură.

Cu acestea s'a încheiatŭ şi desbaterea generală a bugetului ministerului de agricultură, comerţŭ şi industria

---

Manifestulŭ electoralŭ alŭ independenţilorŭ.

„Egyetértés“ dela 13 Februariu publică manifestulŭ electoralŭ alŭ partidei celorŭ dela 48 şi a independenţilorŭ,“ compusŭ de Alexiu Györg şi primitŭ în conferenţa partidei dela 12 Febr. n. Cuprinsulŭ acestui lungŭ apelŭ este pe scurtŭ următorulŭ:

Faţă cu faptulŭ, că acum alegĕtorii îşī vorŭ da votulŭ pentru mandate cu durata de cincī anī, ei trebue sĕ păşescă la urnă cu cea mai mare precauţiune. Partida s'a luptatŭ în contra acestei inovaţiunī, după ce nicī mandatulŭ cu durata de trei anī n'a putută ferì ţera de nimicitorele efecte ale lucrărei maiorităţii. Partida stă şi acum ca şi mai înainte pe basa deplinei independenţe a statului ungarŭ, pentru ca acesta sĕ fiă în posiţiune a decide asupra intereselorŭ sale de vieţă fără nicī o înrîurire străină.

„Oposiţiunea moderată s'a luptatŭ ce-i dreptŭ cu bărbăţiă împreună cu stânga estremă în contra regimului domnitorŭ, der după ce primesce şi dânsa starea actuală de dreptŭ publicŭ, ce aduce Ungariei numai pagubă (adecă dualismulŭ), alegĕtorii sĕ se ferésca de a da voturile lorŭ membrilorŭ partidei moderate.

Ar fi însĕ unŭ lucru de totŭ fatalŭ decă partida guvernului, ce se poreclesce liberală, ar rĕmâne la putere. Ea singură a causatŭ trista situaţiune actuală a ţĕrii.

Manifestulŭ descrie apoi cu vii colorī urmările rele ale dualismului şi combate instituţiunile comune Citeză apoi unŭ şirŭ de mĕsurī ale guvernului. prin carī s'a restrinsŭ libertatea politică şi cetăţenescă a Ungariei.

Delegaţiunea a încărcatŭ în spinarea naţiunei totŭ mai multe sarcinī şi cu tóte că s'au făcutŭ mereu la datorii, Ungaria se află într'o crisă financiară ameninţătóre. Orizontulŭ esternŭ se întunecă! Vină ce va veni, ne încredemu în puterea de viéţă a naţiunei. Cu multŭ mai liniştită ar fi însĕ ţera în aceste momente, decă ar ave armata ei propriă Atuncī jertfele ce le-amŭ aduce pentru armată le-amŭ aduce pentru noi.

Mai departe combate manifestulŭ cu forte aspre espresiunī pe antisemiţī.

Stegulŭ împrejurulŭ căruia se adună luptătorii pentru independenţa Ungariei este stegulŭ libertăţii, alŭ egalităţii şi frăţietăţii. Alegĕtorii sĕ se ferescă der de candidaţii antisemiţī, carī nu îndemnaţī de acesta convingere ci numai spre a combate rassa jidovescă păşescŭ înaintea lorŭ, avendŭ în gură devisa independenţei.

Partida independenţilorŭ. încheia manifestulŭ, desfăşură earăşī stégulŭ dela 1848 şi apeléză la poporŭ sĕ se grupeze în jurulŭ lui şi sĕ alégă aderenţī ai programei stângei estreme.

SCIRILE DILEI.

Ministrulŭ honvedimei a ordonatŭ ca, deorece toţī obligaţii la serviciulŭ militarŭ. carī nu se potŭ înrendui în armată (marină), respective în reserva întregitore seu în honvedime, au sĕ se clasifice la serviciulŭ glotelorŭ după aptitudinea lorŭ, toţī obligaţii la serviciulŭ militarŭ sĕ se presinte în persónă înaintea comisiunei de asentare. Ştergerea din listele de asentare se póte ordona şi în casulŭ când celŭ obligatŭ la serviciulŭ militarŭ nu e aptŭ nicī pentru serviciulŭ de glote fără arme. In casulŭ acesta decide representantulŭ honvedilorŭ.

—x—

Privitorŭ la scirea despre cutrierarea *Ţerei Bârsei* de către *prinţulŭ de corónă rusŭ* — scire eşită din poporŭ — se scrie din Ghimbavŭ către „Kronst. Ztg.“ de Lunī: „Acum vr'o dece dile veniră doi Ruşī din ţinutul Moscvei. cum diceau ei, la judele şi-lŭ rugară sĕ le dea sălaşŭ peste nopte. Judele, după ce le-a cercetatŭ paşapórtele, ii îndreptă la birtulŭ „Zur Parthie“. La întrebarea judelui că ce au făcutŭ ei aci, spuseră că au vrutŭ sĕ castreze cai, ceea ce apare cam bătătorŭ la ochī, deorece pe timpulŭ acesta rareorī lasă cineva sĕ'i castreze caii. Se vede însĕ, că la birtŭ nu le-a plăcutŭ, căcī. precum s'a constatat după aceea, au durmit la unŭ Românŭ. In dimineţa următore s'au informatŭ dela mai mulţī ómenī, precum şi la birtaşulŭ birtului „Zum guten Geist“, decă duce vre-unŭ drumŭ de carŭ prin Branŭ la Câmpulungŭ în România. Celŭ mai tînĕrŭ dintre amêndoi. cam de 20 anī, vorbea binişorŭ românesce şi de obiceiu făcea pe interpretulŭ, pe când celŭ mai bĕtrânŭ, cam de 40 anī, nu vorbea mai nimicŭ. Erau îmbrăcaţī cu cojoce şi încinşī peste mijlocŭ cu o curea. de care atêrnau cuţite micī şi alte obiecte necesare la castratŭ. La celŭ mai bĕtrânŭ atêrna şi unŭ tocŭ ca de binoglu de câmpŭ. De aci s'au dusŭ mai departe prin Cârstianŭ, Rĕşnovŭ. Branŭ, unde li s'au cercetatŭ paşapórtele. Acum se vorbesce, că au fostŭ unŭ colonelŭ rusŭ şi unŭ sublocotenentŭ.“

—x—

Ministrulŭ de comunicaţiune a datŭ concesiune preliminară proprietarului Kol. Beldi şi solgăbirĕului I. Sandor pentru construirea unei linii ferate, care pornindŭ dela staţiunea Şermaşulŭ micŭ a căii vicinale Murĕşŭ-Ludoşŭ-Bistriţa sĕ atingă comunele Giaca, St. Gotthard, Ţaga, Cesarŭ Sântióna şi Fizeşŭ şi sĕ se 'ntindă până la staţiunea Gherla a căii ferate din Valea Someşului.

—x—

Ministrulŭ honvedimei a încunosciinţatŭ printr'o circulară jurisdicţiunile, că ţĕrile corónei ungare trebue sĕ dea pentru anulŭ curentŭ 39,552 recruţī şi 3955 reservişţī de întregire. Din aceştia Ungaria şi Ardealulŭ dau 34,753 recruţī şi 3475 reservişţī de întregire, Croaţia 4762 recruţī şi 467 reservişţī de întregire, Fiume 37 recruţī şi 4 reservişţī de întregire.

—x—

D-na *Hermina P. Desseanu*, preşedinta reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ şi provinciă, ne-a trămisŭ o întêmpinare la declaraţiunaa d-lui Aureliu Suciu, privitóre la balulŭ numitei reuniunī. Regretămŭ. că atâtŭ data întimpinărei, câtŭ şi a ţinerei balului, nefiindŭ lămurite în privinţa stilului, vechiu orī nou. şi luându-ne după stilulŭ vechiu s'a amânatŭ până adī publicarea. D-na preşedintă ne spune în întimpinarea d-sale, că comitetulu reuniunii a hotărîtŭ în şedinţa dela 11 (23) Ianuariu, ca balulŭ sĕ se dea pe timpulŭ întrunirei sinodului eparchialŭ, fiindŭ succesulŭ lui mai bine asiguratŭ. Prin urmare avisulŭ reuniunii nu era apocrifŭ nicī abusŭ, ci unŭ actŭ alŭ comitetului. Balulŭ anunţatŭ pe 17 Februarie a. c. de d-lŭ Aureliu Suciu nu era alŭ reuniunii, care n'a autorisatŭ pe nimenea a-lŭ da şi nicī a aduna oferte în scopulŭ reuniunii. Er decă d. A. Suciu a dechiăratŭ că tinerimea arangează balulŭ din 17 Februarie pe propriulŭ sĕu risicŭ. atuncī acesta trebuia sĕ o arate în invitare, pentru ca nu ofertele publicului, date în interesulŭ culturei femeii române. sĕ se întrebuinţeze în altŭ scopŭ, despre care reuniunea nicī cunoscinţă n'are. Mai comunică d-na pressidentă, că „intriga“ şi „fracţiunea“ apostrofate de d. Suciu nu în reuniune, ci în cerculŭ d-sale se potŭ afla, unde s'a plănuitŭ balulŭ din 17 Februarie ca antagonistŭ balului reuniunii femeilorŭ, decisŭ a se arangia mai târdiu.

—x—

D-lŭ *Vintilă C. A. Rosetti,* directorulŭ „Românului“, se află de erī în Braşovŭ împreună cu soţia d-sale.

—x—

In pădurile comitatului *Târnava mare* s'au sporitŭ în modŭ îngrozitorŭ porcii sĕlbaticī, carī esŭ la câmpŭ în cete de câte 20—30. Locuitorii suferŭ pagube enorme căcī din causa taxei de vênatŭ pre puţinī au puscī, şi chiar aceştia nu 'ndrăsnescŭ sĕ 'mpusce pe câmpŭ liberŭ, opritŭ fiindŭ acesta printr'o nouă ordinaţiune ministerială. — Vai de bietulŭ poporŭ, férĕle sĕlbatice ii mai lipseau după atâta miseriă şi suferinţe!

—x—

FOILETONU.

Pipĕruşiu Petru şi Florea-'nfloritulu.

(Poveste din Sălagiu, comunicată de plugarulŭ M. Bene din Supurulŭ de susŭ, scrisă de Ioanu Popu Reteganulŭ.)

A fostŭ ce-a fostŭ, că de n'ar fi fostŭ nu s'ar povesti. A fostŭ odată o muiere vĕduvă, ii murise adecă bărbatulŭ şi ea rămăsese cu 3 copii, 2 feciorī şi o fetiţă. Şi nu era sĕracă vĕduva, că bărbatu-seu, fiă iertatŭ şi mâie pe unde a însĕratŭ, fusese unŭ omu forte harnicŭ: avea ea moşióră bună, avé boi şi plugŭ de pute ara ea de ea. şi mai avé ea câte ceva, scii cum au muierile care rĕmânŭ după ómenii harnicī. Destulŭ că era pe timpulŭ aratului, tótă lumea ara şi sĕmâna, decī se punŭ şi feciorii într'o di sĕ mergă la plugŭ, sĕ are unŭ locŭ într'o poiană, bunăóră. Plecă decī feciorii într'o diminéţă la plugŭ, der nu-şī iau merinde că nu aveau coptătură. ci spunŭ mamei lorŭ sĕ le trimită de amedī acolo.

— Bine, dragii mamei, dise vĕduva. der cine sĕ vĕ ducă voué de amedī, că eu nu potŭ merge. vedeţī voi bine că sunt beteagă, er sora vostră nu scie unde e loculŭ nostru din poiană, n'a fostŭ niciodată, şi de nu alta s'a prăpădi prin cea secretă de pădure, orī a nimeri chiar la curţile smeului, apoi atâta o mai vedemŭ!

— Nu te teme mamă, dicŭ feciorii, nu te teme, vomŭ trage noi o brazdă cu plugulŭ de cum eşimŭ din satŭ şi până la locŭ, de nu póte greşi. numai totu pe brézdă sĕ vină.

Se duseră decī feciorii şi se apucară de lucru, şi arară până la amédī, der nici pomană sĕ le vină cineva cu de gustare; şi slobodiră boii la păşune şi după ce se săturară er ii înjugară şi arară până la ojină. Atuncī nu mai putéu de fome. Se hotăriră decī sĕ mergă acasă. Nu sciau ei ce s'a putută întêmpla: rĕtăcit'a soru sa prin pădure? N'a trimes'o mumă s'a? Orī ce póte sĕ fiă de-i lasă o di de veră fără mâncare? Cum ajungŭ în curte, întrebă pe muma lorŭ:

— Ei bine, mamă. der cum de nu ai trimesŭ pe sora nostră cu gustarea, de ne laşi sĕ venimŭ în satŭ de pe la ojină?

Audindŭ biata lorŭ mamŭ vorbele acestea cădu ca lovită de trăsnetŭ, căcī ea trimesese pe fată cu gustarea. decī scia că altŭ modru nu póte sĕ fiă decâtŭ că s'a rĕtăcitŭ prin cea sĕcrétă de pădure, cine scie unde? După ce-şī mai venì în fire, le spuse copiilorŭ totŭ plângĕndŭ:

— Spusu-v'am sĕ nu mergeţī la plugŭ, decă n'am avutŭ ce vĕ pune merinde? N'am disŭ că s'a pierde biata copilă prin pădure? Etă că s'au împlinitŭ vorbele mele: mai bine era de minţiamŭ! Vai de mine şi de mine, copila mea, sufletulŭ meu, nădejdea mea! A datŭ smeulŭ de ea, nu-i altŭ modru, orī că au mâncat'o lupii?

Audindŭ feciorii plânsulŭ şi văietarea mamei lorŭ se puseră pe gândurī: ce ar fi de făcutŭ? Se sfătuescŭ. se gândescŭ, dau în drepta, întrebă'n stânga ...sora nu-i ca-n palmă! Decī dice feciorulŭ celŭ mai mare

— Mamă, nu mai plânge, bunŭ e Dumnedeu şi eu gândescŭ că trebue sĕ aflu pe soru-mea; plecŭ, mâne dimineţă, plecŭ mamă, ba nicī nu stau până dimineţă. cum iese luna plecŭ şi fără ea nu me mai vedī; mĕ totŭ ducŭ până dau de ea orī viă, orī mórtă, şi ţī-o aducŭ acasă, orī că-mī punŭ capulŭ.

Audindŭ biéta mamă vorbele aceste hotărite, se mâhnì şi mai tare, presimţia óreşī-cumva că într'unŭ ceasŭ rĕu plecă feciorulŭ; decī se încercà a-lŭ îndupleca sĕ rĕmână acasă; începŭ sĕ plângă că doră l'ar puté opri, der tóte fură înzadarŭ, feciorulŭ şī-a fostŭ pusŭ caru'n pietri sĕ nu se oprésca până nu va da de soru-sa. Plecă decī la drumŭ, er mumă-sa rĕmâne plângĕndŭ numai cu copilulŭ celŭ mai micŭ acasă. Şi plângea şi se văieta câtŭ o lua gura. Şi cum sĕ nu plângă biata muiere; numai erī dimineţă, nu mai departe decâtŭ ierī dimineţă avea trei copii, acum numai de are unŭ; fata 'i-e perdută, ér feciorulŭ celŭ mai mare a plecatŭ pe o cale de unde nu-i modru sĕ se mai întórcă! Nu-i trebuia bietei muierī mâncare, nu bĕutură, nu hodină nicī lucru, ci totŭ eşia până afară în portă plângĕndŭ şī frângĕndu'şī mânile şi ér intra în lăuntru în casă sta; sĕ moră de urîtŭ fără copii ei, afară nu afla pe nimenī, cine sĕ o mângăie. Câtŭ era diulica de mare totŭ plângea; de era în casă era totŭ cu ochii la ferĕstră, doră dóră işī zăresce orī fata orī feciorulŭ celŭ mai mare; décă eşia afară, în curte, în drumŭ, întreba pe toţī călĕtorii: nu mī-aţī vĕdutŭ fata? nicī feciorulŭ? Dér nimenī nu-i scia spune ceva despre ei, dela plecarea lorŭ. In satŭ se lăţise faima, că smeulŭ a furatŭ pe fata vĕduvei, că feciorulŭ celŭ mai mare s'a dusŭ sĕ o caute şi nu s'a mai reintorsŭ.

Cetimŭ în »Pester Lloyd" sub titlulŭ *Certurĭ naţionale la jocŭ*: »In comuna Luna săsĕscă din comitatulŭ *Cojocnei* s'a întemplatŭ deunăḑile unŭ casŭ tristŭ. La unŭ balŭ arangeatŭ de flăcăii ungurĭ apărură şi câţiva Valahĭ carĭ, intrândŭ aceştia în cértă cu cei dintâiu, fură daţĭ pe uşe afară. In Dumineca viitóre se dete balulŭ nobililorŭ urmaşĭ ai lui Traianŭ, dela care flăcăii ungurĭ aveu sĕ fiă înlăturaţĭ cu cele mai îngrozitóre ameninţărĭ. Deórece autoritatea avea cunoscinţă despre acéstă disposiţiune rĕsboinică, fù trimisŭ la balŭ unŭ organŭ oficialŭ, care însĕ, când în adevĕrŭ isbucnì certa cu Ungurii apăruţi, la intervenirea sa fù străpunsŭ în inimă de unŭ flăcău valahŭ şi imediatŭ căḑu mortŭ. S'au făcutŭ 9 arestărĭ." — Mai ânteiu, la cuvintele ironice, ce are aerulŭ a le adresa fóia jidano-maghiară, nu reflectămŭ nimicŭ, deórece esŭ dintr'unŭ condeiu, care nu e vrednicŭ sĕ scrie numele lui Traianŭ. Alŭ doilea, lucrulŭ se esplică fórte uşorŭ: câţiva Românĭ, vrêndŭ sĕ asiste şi ei la balulŭ unguresců, au fostŭ daţĭ pe uşe afară; la sĕptĕmâna Românii au vrutŭ sĕ facă acelaşĭ lucru cu acei nobilĭ urmaşĭ ai lui Atila, carĭ n'au avutŭ nicĭ măcarŭ ruşinea d'a nu se duce la balulŭ unorŭ Valahĭ daţĭ în disprețŭ afară. Dér fiindŭ că ce e permisŭ Ungurului, Valahului nu'i e iertatŭ, autoritatea a intervenitŭ pentru turburătorii ungurĭ ai petrecerei româneşci şi de aci regretabila nenorocire. Lăsămŭ sĕ judece lumea cine e vinovatulŭ şi cine împinge pe Românĭ la asemenea acte.

—x—

Scóla de statŭ din *Huedin* s'a închisŭ din causa bólei egiptene de ochĭ (trahoma) ce s'a ivitŭ în modŭ epidemicŭ. Doi medicĭ suntŭ însărcinaţĭ cu tratamentulŭ bolnavilorŭ, carĭ se urcă la 152 din 520 copii obligaţĭ a cerceta scóla. Trei adulţĭ au orbitŭ. In *Clujiu* încă s'a ivitŭ acéstă bólă, dér sporadicŭ.

—x—

Episcopulŭ Dr. Hyazinth de Ronay va ţine între 13 şi 19 Martie o prelegere publică despre timpulŭ lui Huniade în folosulŭ Kulturegyletului din Pojunŭ. — Nicĭ tóte binecuvêntările episcopescĭ nu vorŭ scăpa Kulturegyletul de fiascurĭ. Banchetŭrile, din contră, vorŭ avé deplinŭ succesŭ.

—x—

Societatea »Crucea Roşiă« din *Pojunŭ* va deschide în curêndŭ unŭ cursŭ pentru îngrijitóre şi transportatorĭ de răniţĭ. S'au anunţatŭ deja 28 femei şi 100 bărbaţĭ.

—x—

„Epoca« află că, după ce se va stabili d. *Dr. Babeşŭ* în Bucurescĭ, guvernulŭ îi va încredinţa conducerea unui institutŭ bactereologicŭ, cu organisarea căruia se ocupă deja consiliulŭ sanitarŭ superiorŭ.

—x—

In nóptea de 11 Februariu n. nisce hoţĭ fórte îndrăsneţĭ au intratŭ în casa directorului poliţiei din *Sebeşulŭ săsescŭ* şi au furatŭ dela dogarulŭ chiriaşŭ lucrurĭ de mâncare şi instrumente. De aci au trecutŭ la casa vecină şi au luatŭ din pimniţă cartofĭ, varḑă acră ş. a. Pe când hoţii furau, unŭ păzitorŭ de nópte patrula pe dinaintea casei directorului poliţiei, fără sĕ simţă ceva.

Rotacismulu la Moţi şi Istrieni.

(*Unŭ rĕspunsŭ ḑiarului „Ellenzék.«*)

„Gazeta Transilvaniei« a reprodusŭ espunerea ḑiarului »Ellenzék", prin care acestŭ organŭ de publicitate încuviinţéză aspra mĕsură luată în contra intrării cărţii mele în Ardealŭ.

Oprirea pare a se întemeia pe motivulŭ, că eu, prin episódele cuprinse în carte aşŭ aţiţa pe muntenĭ în contra Ungurilorŭ.

Rĕu şi fără cale mi se face o asemenea invinuire.

Ţinta mea a fostŭ nu ca sĕ-i *aţiţŭ*, ci ca sĕ-i *apĕrŭ de hula şi ocara* la care i-a espusŭ înaintea lumei întregĭ Kossuth, Veress şi alţĭ emigranţĭ memoarişti dela 1848, încâtŭ chiar în România, hulile şi ocările lorŭ erau de mulţĭ creḑute.

Etă ce ḑice Kossuth în T. II. alŭ scrierilorŭ sale din esilŭ:

„Urban császári határőr-ezredes azon hazugsággal lázitotta az erdelyi oláhokat, hogy a „kegyes osztrák császár« már tiz ev elott eltörölte a jobbágy robotot, de a ‚gonosz magyar urak" eltitkolták a „császár" rendeletet a nep elott, — s az e hazugsággal fellázitott vad tömegeket azon igerettel eskette fel husegre az *osztrák császár* iránt, hogy ha segitsegere lesznek a magyarok ellen, a császár nekik ket evi adomentesseget ad es megengedi, hogy mindent megtartsanak a mit a magyaroktol elvehetnek s meg azt is kilátásba helyezte, hogy az „urak« foldbirtokait maguk kozt felfogják oszthatni."

„Es ember, kinek sziveben erzelem van, nem is kepzelheti: m'no predasovár hyena—duhhel estek neki a felboszült *csordák* a kegyes császár engedelmenek hasznát venni. Meg most is fagyást erzek ereimben, a mint az áltoluk elkovetett irtozatosságokra visszagondolok. Oly lap, mint a minot azok ott betoltottek, nincs az emberiseg történelmeben; meg a vadság óskori szakában sincs, még a scalpirozo veres indiánok veres száguldozásainak tortenelmeben sincs".

„S mikor aztán ezrenkent lettek a szerencsetlen családok a legirtozatosabb kinok kozt lemeszárolva, falvak, városok a császári tisztek szemeláttára kiolve, kipusztitva, leegetve s boldogtalan hazám egy sirmezore lett: akkor e duhongo csordák egyik legtevekenyebb vezere: *Janku felment Bécsbe hogy a fiatal császár kezéból jutalmat vegyen.* Es kapott erdemkeresztett es kap a a császár ajkairol ez elismerest: *Nagy dolgokat cselekedtél Janku! Bizony nagy dolgokat cselekedtél!*

Fiindcă limbei române îi lipsesce unŭ asemenea vocabularŭ superlativŭ în a calumnia, punŭ în vederea cetitorilorŭ insultele lui Kossuth în traducere liberă:

„Colonelulŭ grăniţerilorŭ Urban s'a resculatŭ pe Valachĭ (oláh) minţindu-le că *graţiosulŭ împĕratŭ austriac* încă cu ḑece anĭ mai nainte ar fi desfiinţatŭ iobăgia, dér blăstemaţiĭ de domnĭ maghiarĭ au ascunsŭ dinaintea poporului porunca împĕrătéscă.

»Rĕsculându-i prin acéstă minciună, au făcutŭ pe acele *turme barbare* sĕ jure credinţă împĕratului austriacŭ, făgăduindu-le că decă îi vorŭ da ajutorŭ în potriva Ungurilorŭ, împĕratulŭ îi scutesce de dare pe duoi anĭ de ḑile, le lasă pe séma lorŭ totŭ ce vorŭ pute jăfui dela Ungurĭ, şi arĕtêndu-le în perspectivă chiar şi aceea că *moşiile domnilorŭ* (boerilorŭ) le vorŭ pute împărţi între ei.

»Omulŭ, care mai are în inima lui simţiminte, nu 'şĭ póte închipui până unde mergea sĕlbătecia de hyene a acestorŭ turme rĕsvrătite, care s'au grăbitŭ a face întrebuinţare de permisiunea *graţiosului împĕratŭ*. Chiar şi acum mai simtŭ, că mĕ apucă unŭ fiorŭ de ghiaţă când îmĭ aducŭ aminte de acele cruḑimĭ înspăimêntătóre. O asemenea pagină nu se mai găsesce în istoria omenirei, nicĭ chiar în aceea a Indianilorŭ roşii nu se găsescu înregistrate asemenea cruḑimĭ ca acele comise de turmele sĕlbatice ale Valachilorŭ.

„Şi când cu miile erau măcelărite nenorocitele familii între chinurile cele mai îngrozitóre, şi când satele, oraşele erau arse şi pustiite şi nenorocita mea patriă prefăcută într'unŭ jalnicŭ mormêntŭ, *atuncĭ unulŭ dintre cei mai activĭ capĭ ai acelorŭ oarde sĕlbatice „Ianculŭ"* a *mersŭ la Viena ca sĕ primĕscă recompensă chiar din mânile tĕnĕrului împĕratŭ şi a primitŭ crucea de recunoscinţă esprimată chiar de pe buzele împĕratului, care i-a ḑisŭ: »Marĭ lucrurĭ sĕvêrşit'ai Iancule! Ḑeu marĭ lucrurĭ ai făcutŭ!"*

Şi închipuiţi-vĕ ómenĭ bunĭ, că tóte aceste insulte Kossuth le-a aruncatŭ la adresa împĕratului şi a Românilorŭ dela înălţimea tribunei într'unŭ mare meetingŭ ţinutŭ în Glasgow, în Anglia, astfelŭ că Românii erau înfăţişaţĭ înaintea Englesilorŭ ca cei mai barbarĭ Indianĭ, avêndŭ în fruntea lorŭ pe împĕratulŭ şi pe Ianculŭ!

Mai adaugeţĭ, că memoriile lui Kossuth suntŭ traduse mai în tóte limbile culte europene şi astfelŭ neamulŭ românescŭ e înegritŭ în modulŭ celŭ mai infamŭ înaintea poporelorŭ civilisate!

A tăce în faţa acestorŭ neruşinate calumnii însemnă a-ţĭ subscrie însuţĭ sentinţa de mórte.

Eŭ în cartea mea, care trateză despre munţĭ şi muntenĭ, alŭ căror viteazŭ conducĕtorŭ a fostŭ Ianculŭ n'am făcutŭ altŭ ceva, decâtŭ numai am restabilitŭ adevĕrulŭ în privinţa lui.

Prin urmare, nu eu sunt aţiţătorŭ, ci Kossuth şi alţii de séma lui suntŭ aprinḑĕtorĭ, din ale căroru calumnii aprinḑĕtoare se învăpăiază şovinismulŭ maghiarŭ.

Mĕsura, care a lovitŭ cartea mea, trebuia mai înteiu sĕ lovéscă memoriile lui Kossuth, în care curtea împĕrătéscă e insultată faţă-făţişŭ.

Teofilŭ Frâncu.

Convocare. Domnii acţionarĭ ai institutului de creditŭ şi de economii „Ardeleana," societate pe acţii, se învită în virtutea §-lui 18 alŭ statutelorŭ societăţii la *I. adunare generală ordinariă* care se va ţine la Orăştie în 20 Martie 1887 st. n. după amédĭ la 3 óre, în localulŭ institutului (Strada Domnilorŭ Nr. 53.)

Obiectele puse la ordinea ḑilei suntŭ: 1) Raportulŭ direcţiunei despre starea întreprinderii preste totŭ şi despre resultatulŭ primului anŭ de gestiune îndeosebĭ. 2) Raportulŭ comitetului de supraveghiare. 3) Decidere asupra compturilorŭ anuale şi asupra împărţirei profitului curatŭ. 4) Fixarea marcelorŭ de presenţă pentru anulŭ viitorŭ. 5) Alegerea comitetului de supraveghiare pe o durată de 3 anĭ. 6) Eventuale propunerĭ făcute în sensulŭ §-lui 28 din statutele societăţii. 7) Exmiterea a doi acţionarĭ pentru verificarea procesului verbalŭ alŭ adunărei generale.

Domnii acţionarĭ, carĭ în sensulŭ §§-lorŭ 20, 21 şi 22 din statutele societăţii dorescŭ a participa la adunare în persónă orĭ prin plenipotenţiaţĭ, suntŭ poftiţĭ a-şĭ depune acţiile sale şi eventualele documente de plenipotenţă la casa institutului celŭ multŭ până la 15 Martie st. n. 12 óre antemeridiane.

Orĕştie, la 4 Februarie 1887.

Direcţiunea.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

PESTA, 17 Februarie. — Comisiunea financiară a camerei deputaţilorŭ a acceptatŭ unanimŭ proiectulŭ de creditŭ alŭ ministrului honvedimei.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

Aşa şi era. Feciorulŭ celŭ mai mare se duse sĕ-şĭ afle pe soru-sa. Elŭ s'a totŭ dusŭ până în pădure, acolo a datŭ de o brezdă próspĕtă şi s'a dusŭ totŭ pe ea până a nimeritŭ la nesce curţĭ, la curţile smeului. Şi erau întărite curţile smeului, ca la smei, totŭ cu stanĭ şi bolovanĭ dér elŭ nu se înfrică de locŭ, ci sui treptele celea de petră gândindu-şĭ: Ce-a vrea Dumneḑeu aceea va fi cu mine, dér eu intru; de nimerescŭ la soru-mea, bine de nu, chiar smeulŭ sĕ fiă, totŭ cu o mórte-sŭ datorŭ, dér necăutate nu lasŭ acestea curţĭ.

Aşa şi făcu. Intră în lăuntru. Adecă acolo pe cine află? Pe soru-sa, gătită — Dómne — ca o contesă şi făcêndŭ de mâncare.

— Bună ḑiua, soră!

— Sĕ-ţĭ dee Dumneḑeu bine, frate, dér tu cum a ajunsŭ aci?

— Eu? cum mĕ veḑĭ; dér tu cum ai ajunsŭ!

— Oh, frate dragă, bine ḑicea mama sĕ nu mergeţĭ voi la plugŭ fără merinde, că eta m'a trămisŭ la voi cu de mâncare şi eu am venitŭ totŭ pe brezdă, gândindŭ că dau de voi, când colo nimerii unde mĕ veḑĭ. Acum ce va fi cu tine, că îndată vine smeulŭ şi póte că te omóră de nu ne-a omorî încă pre amêndoi? Mai bine rĕmâneai acasă, că de scăpatŭ totŭ nu mĕ poţĭ, ér de te omóră smeulŭ, biata mamă o sĕ se prăpădéscă de supĕrare.

Atuncĭ numai vĕḑură că se deschidŭ uşile şi unŭ buzduganŭ intră în casă, se învêrte de trei orĭ deasupra mesei şi se anină într'unŭ cuiu în părete.

— Ce e acesta, soră? întrebă fratele.

— O, frate, acesta e semnulŭ smeului, când vine buzduganulŭ e semnŭ sĕ punŭ mâncările pe mésă că îndată-i aci. Dér óre unde sĕ te sciu ascunde dinaintea smeului? Én hai şi te bagă colea sub covată.

De abia avù biata soră atâta timpŭ, câtŭ sĕ pună covata pe frate-sĕu şi smeulŭ fù aci: „Tu mândruţă, par'că 'mĭ mirósă a omŭ pe aci, cine-i aci?

Biata fată dă sĕ minţă, că mâncările mirósă, ba una, ba alta, dér smeulŭ smeu, nu creḑu nimicŭ, ci o făcù sĕ-i spună că etă cine a venitŭ şi că e sub covată.

— Aşa? ḑise smeulŭ. Atuncĭ de ce te teme de mine? Hai cumnate afară sĕ te omenescŭ decă venişĭ la casa mea! Şi scóse pe fecior afară şi-lŭ pusela mésă şi porunci fetei: Mie sĕ-mĭ pui nouĕ coste de porcŭ şi frate-tĕu douĕ, mie 9 cupe de vinŭ şi frate-tĕu 2, şi mĕi cumnate! la noi e datina că: care gată mai iute de mâncatŭ sĕ arunce ciolanele (ósele) în capulŭ cărui întârḑie; acum hai la mâncare!

Şi se punŭ la mâncare, până mâncă feciorulŭ o leacă de carne de pe o côstă, smeulŭ mâncă tótă porţia lui şi prinde a arunca ciolanele în capulŭ ficiorului. Vĕḑêndŭ smeulŭ că feciorulŭ nu se apĕră, că se teme şi tremură, îi ḑise:

— Hai cumnate afară la largulŭ sĕ vĕḑŭ mai bine ce cumnatŭ am, dér sĕ-mĭ spuni pe unde vrei sĕ mergĭ, pe hornŭ (coşŭ) ca mĕţele orĭ pe uşă ca cânii?

— Eu mĕ ducŭ pe uşă ca ómenii, ḑise feciorulŭ. Şi ese pe uşă, dér smeulŭ eşi pe hornŭ ca mâţele şi se repeḑi asupra lui şi-i tăia capulŭ. Apoi scóse inima şi i-o puse într'unŭ blidŭ şi trupulŭ lŭ îngropă sub unŭ gardŭ.

Vĕḑêndŭ biata vĕduva că trece o ḑi, trecŭ douĕ şi trei şi nu-i mai nimeresce nicĭ fata nicĭ feciorulŭ, era sĕ se arunce în fântână de supĕrare dér érăşĭ întăresce firea şi ḑice: Dómne fiă voia ta!

Dér pe feciorulŭ celŭ mai micŭ nu'lŭ mai prindea starea, nu putea de jelea mamei şi de dorulŭ frate-sĕu şi a soru si. Decĭ într'o dimineţă ḑice: mamă, ce a rêndui Dumneḑeu, aceea sĕ fiă cu mine, dér eu totŭ nu am pace până ce nu dau de soru-mea şi de frate-meu. De aceea nu te supĕra, că eu trebue sĕ mergŭ până unde voiu da de ei.

Acum biata mamă ér începe a plânge şi a se dăoli: dér nu merge, cui mĕ laşĭ? Sciu că nicĭ tu nu te vei întorce, fie-ţĭ milă de bĕtrâneţele mele şi stai baremĭ tu aci, decă de ei nu avui parte.

Dér feciorulŭ era neastêmpĕratŭ de dorulŭ frate-sĕu şi a soru-si, şi decĭ trebuì sĕ plece. Şi se duse, şi nimerì nicĭ mai bine, nicĭ mai rĕu, decum o nimerise frate-sĕu.

Acum biata vĕduvă nu mai avea nicĭ unŭ copilŭ, nicĭ o bucuriă, nicĭ o mângăiere, nicĭ unŭ ajutorŭ; rĕmăsese singură ca cuculŭ. Multă vreme o fi totŭ plânsŭ biata de ea, multe nopţĭ le-o fi petrecutŭ fărŭ somnŭ şi ḑile fără mâncare, dér în urma urmelorŭ îi întărì Dumneḑeu inima şi începù a'şĭ veni în fire. Sĕ mĕ sodomescŭ e pĕcatŭ de mórte, trebue sĕ trăescŭ şi sĕ nĕcăjită cum am trăitŭ în bine până aveam bărbatŭ şi copii, işĭ ḑise vĕduva, şi prinse a mai lucra câte ceva şi a mânca sĕ nu se omóre cu fómea până mai are ḑile.

(Va urma).

Cursulŭ la bursa de Viena

din 15 Februariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	95.75	Bonurĭ croato-slavone	104 50
Rentă de hârtiă 5%	86 30	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	145.—	Imprumutulŭ cu premiu ung.	116.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.30	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	119 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	126 —	Renta de hârtiă austriacă	77 75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	114 —	Renta de arg. austr.	79 90
Bonurĭ rurale ungare	104.20	Renta de aurŭ austr.	109 20
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—	Losurile din 1860	131.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	104.—	Acţiunile băncei austro-ungare	848 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	104. —	Act. băncei de creditŭ ung.	276.50
Bonurĭ rurale transilvane	104 —	Act. băncei de creditŭ austr.	276.10
		Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6.04
		Napoleon-d'orĭ	10.14
		Mărcĭ 100 imp. germ.	62 81
		Londra 10 Livres sterlinge	128.19

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 3 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta romană (5%).	90—	91—
Renta rom. amort. (5%)	91 —	92—
» convert. (6%)	84½	85½
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	99—	100—
» „ „ (5%)	84—	85—
» » urban (7%)	97—	98—
» » » (6%)	90—	91—
» » » (5%)	80—	81—
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	18.25	18.50
Bancnote austriace contra aurŭ	2.00	2.01

Cursulu pieţei Braşovu

din 16 Februariu st. n. 1887.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.45	Vênd.	8.47
Argint românesc	»	8.42	»	8.44
Napoleon-d'orĭ	»	10 01	»	10.14
Lire turcescĭ	»	11.40	»	11.44
Imperialĭ	»	10.40	»	10.44
Galbenĭ	»	6 01	»	6.03
Scrisurile fonc. »Albina«	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 9/1887.

Concursŭ.

Pentru ocuparea postului de învĕţătorŭ la scóla română gr. cat. din Năsĕudŭ, devenitŭ vacantŭ prin pensionarea învĕţătorului de până acum, sĕ escrie concursŭ până la 15 Martiu a. c. st. n.

Cu acestŭ postŭ este împreunatŭ, pre lângă cortelŭ naturalŭ într'o odae la scólă, unŭ salarŭ anualŭ de trei sute (300) florinĭ v. a., care sĕ va rĕspunde la cassa fondului scolarŭ în rate lunare decursive.

Cei ce ar voi sĕ ocupe acestŭ postŭ, vorŭ avé a şi trimite suplicele lorŭ, în terminulŭ amintitŭ, la subscrisulŭ senatŭ şcolarŭ, probândŭ prin testimonii în regulă: cualificaţiunea lorŭ pedagogică, serviciulŭ de până acum şi purtarea morală. Dintre concurenţi vorŭ fi preferiţi cei ce vorŭ dovedi, că suntŭ cântăreţi cu cunoscinţă de note.

Dela senatulŭ şcólei române gr. cat. din Năseudŭ.

Năsĕudŭ, în 6 Faurŭ 1887.

Preşedintele: **Gregoriu Moisilu,** parochŭ şi vic. for.

Notarulŭ: **Macedonu Grigoriţa,**

3—3

Licitaţiune.

Din partea subscrisului comitetŭ se face cunoscutŭ: că în comuna bisericéscă gr. cat. Bucium-Şesa (Comitatulŭ Albei inferióre) la 15 di a lui Martiu 1887 st. n. la 10 óre diminéţa se va ţiné licitaţiune minuendă pentru edificarea alorŭ două sale de învĕţămentŭ, a cărorŭ planŭ şi preliminariu se află aicĭ în loco.

Domnii întreprindĕtorĭ suntŭ poftiţi cu acelŭ adausŭ: ca fie-care licitantŭ sĕ depună vadiu de 10% din preţulŭ de esclamare statoritŭ cu 4,160 florenĭ v. a.

Buciumŭ-Şésa, 9 Februariu 1887.

Comitetulŭ parochialŭ gr. cat. din locŭ.

3—3

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugămŭ pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe făşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii ce se abonéză din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi postaultimă.

ADMINISTR. „GAZ. TRANS“

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persone	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealŭ	—	—	—	1.14
	—	—	—	—
Timişŭ	—	—	—	1.45
Braşovŭ	—	—	—	—
	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8.51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Haşfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighişóra	11.29	—	9.19	—
	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12.0[illegible]	—	10.16	—
Mediaşŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa micĕ	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.06	—	11.52	—
Blaşiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiuşŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vinţulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3.64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4.51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
	5.30	—	5.56	—
Clusiu	—	6.03	—	8.00
Nedeşdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Achirişŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.5[illegible]
Ciucia	—	7.43	—	12.16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mezŏ-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velinţe	—	—	—	3.54
Oradia-mare	—	9.13	—	4.05
	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.24
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.05	—
Viena	—	—	2.15	—
	—	8.00	6.05	—

Budapesta-Predealŭ

	Trenu de pers.	Tren accelerat	Trenu omnibus	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	1.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladány	2 02	5.28	5.40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Varad-Velencze	—	—	9.24	2.06	—
Fugyi-Vásárhely	—	—	9.41	2.17	—
Mezo-Telegd	—	7.33	10.19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.5[illegible]	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.31	—
Aghiriş	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeşdu	—	—	4.58	6.24	-
Clusiu	—	10.28	5.26	6.43	--
	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11.19	—	—	—	7.36
Ghiriş	2.30	—	—	—	9.06
Cucerdea	1.03	—	—	—	9.53
	1.06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vinţulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiuşŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2.3[illegible]	—	—	—	12.12
Blaşŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copşa mică	3.36	—	—	—	1.32
Mediaşŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.3[illegible]	—	—	—	3.03
Sigişóra	5.12	—	—	—	3.49
Haşfaleu	6.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.07	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Braşovŭ	9.21	—	—	—	9.15
	—	—	1.55	—	—
Timişŭ	—	—	2.53	—	—
Predealŭ	—	—	—	—	--
	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenu omnibus	Trenu omnibus	Trenŭ de persóne
Teiuşŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vinţulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Şibotŭ	12.52	—	4.50
Orăştia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicica	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4 08	—	7.40
Zam	4 25	—	8.11
Soborşin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5 56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9 53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulişŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovaţŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4 52
	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12.10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok	11.20	12.41	—
	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7 04
Glogovaţŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulişŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5.41	7.10	8 36
Conopŭ	6 09	7.37	—
Bĕrzova	6 28	7.55	—
Soborşin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicica	9 19	10 17	—
Deva	9 51	10 42	—
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăştia	11.11	11.37	—
Şibotŭ	11.43	12.—	—
Vinţulŭ de josŭ	12 18	12.29	-
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiuşŭ	1 29	1.41	--

Aradŭ-Timişóra

	Trenu omnibus	Trenŭ de persóne	Trenŭ mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6 19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timişóra	9.02	—	9 08

Simeria (Piski) Petroşenĭ

	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Haţegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Baniţa	3.05	—	6 41
Petroşenĭ	3.37	—	7.12

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenu de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6 32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8 17

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroşenĭ	10 07	—	6.10
Baniţa	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12.05	—	8.20
Haţegŭ	12.42	—	9 01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Braşovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ